

Pedagogisch werkplan

Hoera Grathem

*Peutergroep Jip en Janneke
BSO Hoera de Dondersteen*

Inhoudsopgave

1. Pedagogisch werkplan.....	3
1.1 Innovatie.....	3
1.2 Algemene doelstelling	3
1.3 Visie	3
1.4 Pedagogisch klimaat	4
1.5 Groepsindeling	4
1.6 Dagritme	5
1.7 Voor- en vroegschoolse opvang (VVE).....	8
1.8 Zorgstructuur.....	12
1.9 Personele samenstelling	14
1.10 Wenbeleid binnen Hoera kindercentra.....	16
1.11 Beleid rondom extra dagdelen	17
1.12 Oudercommissie	17
2. Hoera kindercentra.....	18
2.1 Hoera Grathem	18
2.2 Pedagogisch klimaat Hoera kindercentra.....	18
A. Een gevoel van emotionele veiligheid	18
B. Gelegenheid tot ontwikkelen van persoonlijke competentie	21
C. Gelegenheid tot ontwikkelen van sociale competentie	24
D. Eigen maken van normen, waarden en 'cultuur'	25

1. Pedagogisch werkplan

Dit pedagogisch werkplan biedt de medewerkers een leidraad bij de uitvoering van hun werk. Het werkplan is een concretere uitwerking van het pedagogisch beleidsplan.

1.1 Innovatie

Vanaf augustus 2012 bieden we het peuterwerk in Grathem aan onder de Wet Kinderopvang in de Brede Maatschappelijke Voorziening waar ook basisschool de Klink vanaf augustus 2012 is gehuisvest. Naast het peuterwerk bieden we ook verlengde peuteropvang aan voor kinderen van 2-4 jaar en buitenschoolse opvang voor kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar. Een geharmoniseerd aanbod van kinderopvang, peuterwerk en ook buitenschoolse opvang, biedt vele kansen voor het kind, de ouders, de medewerkers en de organisatie. Zo worden kennis en ervaring van alle medewerkers met elkaar gedeeld, wordt er een speciaal peuterprogramma geboden voor alle peuters van 2 tot 4 jaar, en kan er gewerkt worden aan één pedagogische ontwikkelingslijn die ook in de samenwerking met de basisschool inhoudelijk verder kan worden uitgewerkt. Hiermee wordt ook in Grathem gewerkt aan een Integraal Kindcentrum.

Met ingang van maart 2017 is peutergroep Jip en Janneke een VVE-peutergroep. Dit wil zeggen dat we werken met het erkende VVE- programma Uk en Puk.

Kinderen met een VVE-indicatie komen 4 dagdelen naar het peuterprogramma. In Grathem is vanwege de omvang van de locatie een programma-aanbod van 12 uur per week.

Kinderen met een VVE-indicatie maken gebruik van het vierde dagdeel op een nabij gelegen locatie van Hoera. Voor de kinderen met een VVE indicatie is er extra aandacht tijdens de groepsuren. Er worden handelingsplannen gemaakt waarin concreet staat omschreven aan welke doelen er wordt gewerkt, op welke manier en met welke frequentie. Deze doelen worden met de ouders besproken en regelmatig geëvalueerd.

Er is extra aandacht voor de taal-spraakontwikkeling bij kinderen met een VVE-indicatie. De werkwijze rondom VVE staat verder uitgewerkt in het VVE werkplan.

1.2 Algemene doelstelling

Hoera Grathem biedt een peuterprogramma en evt. verlengde opvang aan kinderen van 2-4 jaar. Hoera de Dondersteen biedt buitenschoolse opvang aan kinderen in de leeftijd van 4-13 jaar. Ieder kind, ongeacht nationaliteit, geloofsovertuiging, cultuur of achtergrond, van werkende of studerende ouders is welkom bij ons kindercentrum. Onder voorwaarden is ook opvang van kinderen met een lichte handicap mogelijk.

1.3 Visie

Hoera kindercentra is gevestigd in de gemeenten Peel & Maas, Nederweert, Weert en Leudal. Hoera kijkt positief naar kinderen: ieder kind heeft recht op kwalitatief de beste opvang die er is. Ieder kind is uniek en wordt als individu benaderd. Kinderen maken samen met elkaar de groep. In de diversiteit van de kinderen zien we een uitdaging. We laten ieder kind in zijn waarde en respecteren het individu. Kinderen nemen actief en zelfstandig, voor zover hun ontwikkeling dat toelaat, deel aan de activiteiten gedurende de dag. Hoera respecteert dit initiatief. Wij luisteren naar de kinderen en sluiten aan bij de dingen die kinderen kunnen. Vanuit deze visie stimuleren wij de kinderen in hun algehele ontwikkeling. Hoera gaat bij het werk uit van de dialoog en werkt nauw samen met andere organisaties, zoals onderwijs en jeugdgezondheidszorg en natuurlijk met de ouder. De voornaamste doelstelling van de samenwerking is de zorg in de breedste zin van het woord voor de kinderen van Grathem te optimaliseren, een doorgaande lijn te waarborgen en elkaar als samenwerkingspartner beter te leren kennen.

1.4 Pedagogisch klimaat

Het is belangrijk dat kinderen zich bij Hoera veilig en vertrouwd voelen. Als kinderen zich op hun gemak voelen en vertrouwen hebben in de medewerkers en de speelomgeving, dan geeft dit een kind de ruimte om de wereld om zich heen te gaan verkennen en om op onderzoek uit te gaan. Een goed pedagogisch klimaat wil zeggen dat er tijd en rust is om met elkaar fijne dingen te doen. Het is belangrijk om kinderen niet op te jagen in hun ontwikkeling. We spelen in op de ontwikkeling van kinderen en staan open voor de kinderen. We gaan uit van wat een kind nodig heeft: elk kind is uniek en wordt ook zodanig benaderd. Zelfredzaamheid, respect en vertrouwen zijn daarbij sleutelwoorden. Goede ingerichte ruimtes dragen daarnaast ook bij aan een prettig en positief pedagogisch klimaat. Een ruimte moet veel mogelijkheden en keuzes bieden om te spelen, te onderzoeken en te experimenteren.

1.5 Groepsindeling

Op deze locatie bevindt zich 1 peutergroep genaamd Jip en Janneke en 1 buitenschoolse opvang groep; genaamd BSO de Dondersteen.

Leeftijd kinderen	Maximale groeps grootte	Aantal medewerkers
2-4 jaar Jip en Janneke	16	1 of 2 Max. 8 kinderen per pedagogisch medewerker, afhankelijk van leeftijd en aantal.
4-12 jaar De Dondersteen	30 2 basisgroepen	1,2 of 3 Max. 11 kinderen per pedagogisch medewerker. Basisgroep 1 max 10 kinderen. Basisgroep 2 max 20 kinderen.

De peutergroep maakt geen gebruik van de afwijkingsregeling, omdat de groep niet 10 uur aaneengesloten open is.

Bij de BSO Grathem wordt er gewerkt met 2 basisgroepen. Op de dagen dat er 2 pedagogisch medewerkers werkzaam zijn, wordt de groep gesplitst. De kinderen vanaf groep 4 gaan zelfstandig naar de aula waar de pedagogisch medewerker hen opwacht en de kinderen van de groep 1-3 gaan onder begeleiding van een pedagogisch medewerker fruit eten in de keuken van de aula.

Er zijn dus 2 basisgroepen. Basisgroep 1 zitten de vier tot zevenjarigen. En basisgroep 2 de acht tot dertienjarigen.

Inzet van afwijkingsregeling BSO

Binnen BSO Grathem kan er, overeenkomstig met de wet kinderopvang op enige momenten afgeweken worden van de beroepskracht-kindratio (BKR).

Gezien het activiteitsaanbod en de bezetting van de BSO hebben we ervoor gekozen om gebruik te maken van de afwijkingsregeling tijdens de schoolweken op maandag-, dinsdag- en donderdagmiddag van 17.00-17.30 uur.

1.6 Dagritme

Dagritme peutergroep

Het peuterprogramma bestaat uit een vrije combinatie van 2 ochtenden per week. Het peuterprogramma wordt gedurende 40 weken per jaar aangeboden 's morgens van 8.30-12.00.

In de peutergroep wordt er gewerkt met de methode Uk & Puk.

Het programma Uk en Puk sluit aan bij wat jonge kinderen leuk vinden en bij wat zij dagelijks meemaken.

De pop Puk staat centraal tijdens het programma. Er wordt veelal gewerkt aan de hand van thema's. Ouders worden vooraf via een nieuwsbrief geïnformeerd over het nieuwe thema. Er staat een thematafel in de groep, die dagelijks wordt aangevuld met spullen die het thema verder aankleden en het thema verdere diepgang kunnen geven, zo herkennen ouders en peuters duidelijk het thema voor die periode.

De activiteiten die worden aangeboden hebben betrekking op de sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische ontwikkeling, taalontwikkeling, rekenontwikkeling etc. Het aanbod van activiteiten en spelmaterialen sluit aan bij de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van ieder kind. Peuters van 3,5 jaar krijgen bijvoorbeeld een knipactiviteit aangeboden, terwijl peuters van 2 jaar mogen scheuren. Er wordt gedifferentieerd binnen het activiteitenaanbod in de groep Differentiatie die past bij de leeftijd, ontwikkelingsniveau en de belangstelling van het kind.

Binnen het peuterprogramma wordt er ook ingespeeld op individuele leermomenten van de kinderen. Kinderen worden gestimuleerd en uitgedaagd in hun algehele ontwikkeling.

Terugkerende activiteiten in het peuterprogramma zijn:

- Kringgesprek;
- Keuzeactiviteit;
- Gezamenlijk fruit- en drinkmoment;
- Taalstimuleringsactiviteit;
- Spel (buiten en/of binnen);
- Dagdeel afsluiting.

Buitenruimte peutergroep

Peutergroep Jip en Janneke speelt buiten op het omheinde terrein van basisschool de Klink. Op de speelplaats bevindt zich een zandbak en een speeltoestel. De buitenruimte grenst direct aan de groepsruimte.

De buitenruimte biedt de mogelijkheid tot individueel spel, maar ook tot samenspel o.a. balspellen, rollenspel, kringspelletjes etc. De buitenmaterialen waar kinderen gebruik van maken zijn o.a. fietsjes, ballen, zandbak spelmaterialen, stoepkrijt etc.

Ons streven is om iedere dag minimaal 10 minuten naar buiten te gaan.

Met de basisschool zijn afspraken gemaakt over het buitenspelen. De peuters kunnen ten alle tijden naar buiten gaan om te spelen maar waar mogelijk wordt rekening gehouden met de speeltijden van de kleutergroep in verband met de emotionele veiligheid van de peuters

Gebruik speelzaal

Al voor de bouw van de BMV zijn met de basisschool afspraken gemaakt over gezamenlijk gebruik van de speelzaal. De speelzaal wordt dan ook heel intensief door zowel de peutergroep als de BSO gebruikt. De speelzaal grenst vrijwel direct aan de groepsruimte.

Samenwerking basisschool De Klink

Doordat de kleutergroepen direct naast de peutergroep en de speelzaal gelegen zijn is het mogelijk op een intensieve manier samen te werken met basisschool de Klink. Bijvoorbeeld het organiseren van gezamenlijke activiteiten (kerst, carnaval etc) maar ook het samen

opzetten en uitwerken van thema's. Hiermee wordt een volgende stap gezet richting de doorgaande ontwikkelingslijn van 2-13 jaar en wordt de drempel naar de basisschool verlaagd.

Verlaten van de stamgroep

De peuters van Hoera Grathem maken regelmatig een uitstapje naar de kinderboerderij of het verzorgingshuis. Ouders worden hiervan altijd vooraf schriftelijk op de hoogte gesteld en er wordt een beroep gedaan op ouderhulp om deze uitstapjes mogelijk te maken. Bij het verlaten van de stamgroep wordt ten alle tijden het protocol gevolgd. Ook kan het voorkomen dat de peuters een bezoek brengen aan de kleutergroep. Hierbij wordt altijd gekeken naar de emotionele veiligheid van de peuters en de groepssamenstelling.

Dagritme BSO Hoera Grathem

Deze BSO-locatie is geopend op maandag-, dinsdag en donderdag en biedt zowel voor- als naschoolse opvang aan.

VSO (voorschoolse opvang)

VSO wordt aangeboden vanaf 7.30 uur. Op aanvraag is opvang vanaf 6.30 uur mogelijk. Kinderen mogen zelf een kleine activiteit kiezen die ze willen doen, bijvoorbeeld bouwen, kleuren, spelletje doen, puzzelen etc. Kinderen die voor 7.30 uur starten in de VSO krijgen de gelegenheid bij Hoera te ontbijten. Hoera zorgt voor dit ontbijt. Als de schoolbel gaat, gaan de kinderen vanaf groep 3 zelf naar hun klas. De pedagogisch medewerker loopt met de kleuters mee naar de groep en helpt hun waar nodig met jassen, overblijfspullen, etc. Bijzonderheden over een kind worden door de medewerk(st)er aan de leerkrachten terug gekoppeld.

NSO (naschoolse opvang)

Na school komen de kinderen van groep 3 t/m 8 zelfstandig naar de aula. De kleuters worden door een pedagogisch medewerker in de klas opgehaald. De leerkrachten hebben in de klas een overzichtslijst van welke kinderen er naar de aula gaan.

In Grathem werken we met 2 basisgroepen. In basisgroep 1 zitten de vier tot zevenjarigen en basisgroep 2 de acht tot dertienjarigen. Bij de BSO bieden we kleinschalige opvang, waarbij kinderen zich thuis voelen. We starten de middag met een gezamenlijk fruit- en drinkmoment.

Als er 2 pedagogisch medewerkers aan het werk zijn, dan wordt de groep opgesplitst. De vier tot zevenjarigen kinderen zitten bij elkaar aan de tafel en de acht tot dertienjarigen kinderen zitten bij elkaar aan de tafel. De kinderen van basisgroep 1 zitten gezamenlijk in de keuken van de ruimte. De kinderen van basisgroep 2 zitten gezamenlijk in de aula. Tijdens het fruitmoment is er ruimte voor kinderen om te vertellen hoe de dag op school was. De medewerkster verdeelt haar aandacht hierbij en biedt een luisterend oor voor alle kinderen. We hebben ervoor gekozen om het gezamenlijke eetmoment kort te laten duren. De kinderen hebben op school al de gehele dag stil gezeten en willen graag gaan spelen. Na het fruitmoment gaan we met alle kinderen eerst even buiten spelen. Kinderen kunnen dan hun energie even kwijt.

Hierna worden er activiteiten aangeboden. We gaan samen met kinderen in overleg wat ze willen en wat de mogelijkheden zijn. Activiteiten die worden aangeboden zijn o.a. knutselactiviteit, spelactiviteit etc. Kinderen bepalen zelf of ze hieraan deelnemen. Kinderen kunnen er ook voor kiezen om een activiteit voor zich zelf te doen, bijvoorbeeld een spelletje spelen of een boek lezen.

Bij het kiezen van een activiteit kunnen de kinderen kiezen voor een activiteit in de speelzaal of in de groepsruimte. Deze ruimtes grenzen aan elkaar en zijn door ramen met elkaar

verbonden. De medewerker kan dus beide ruimtes in de gaten houden. Hierdoor kunnen de kinderen dus ook in verschillende ruimtes spelen, onder indirecte begeleiding. Met de kinderen worden afspraken gemaakt over het gebruik van de ruimtes. Wij willen de kinderen leren, dat ze ook rekening met elkaar moeten houden en met elkaar overleggen over de activiteit die ze willen gaan doen. De ene week kies je als medewerker voor een activiteit voor de oudere doelgroep en de andere week voor een activiteit voor de jongere doelgroep. Er is wel aandacht voor differentiatie binnen de activiteit.

Afhankelijk van de groepsgrootte en de leeftijd van de kinderen wordt er soms ook gekozen om uitstapje naar het speeltuintje in de buurt te maken. Bij het verlaten van het terrein wordt ten alle tijden de protocollen gevolgd. Wanneer de groep niet in het gebouw aanwezig is, hangt de medewerkster een briefje op de deur zodat ouders weten waar de kinderen zich bevinden. De groep is rond 17.00 uur, mits anders met ouders afgesproken, altijd terug op de locatie.

Tijdens schoolvakanties wordt er volgens een vakantieprogramma gewerkt op onze locatie in Heythuysen, Haelen en/of Ittervoort. In het vakantieprogramma wordt ruimschoots van tevoren aan ouders medegedeeld welke activiteiten er plaatsvinden op welke dagen. Ook als een activiteit niet op de vaste BSO dag van het kind valt, kan een kind worden ingeschreven voor de activiteit.

Ouders worden hier vooraf schriftelijk van op de hoogte gesteld. Ze kunnen schriftelijk aangeven van welke dagen en van welke locatie ze gebruik willen maken. Kinderen krijgen de ruimte en mogelijkheid om mee te denken in het programma-aanbod. Denk aan keuze van een thema en de soort van activiteiten.

In de vakanties is er een ochtend en een middag programma.

Buitenruimte De Dondersteen

De kinderen van de BSO maken gebruik van de buitenspeelplaats van school. De buitenruimte biedt de mogelijkheid tot individueel spel, maar ook tot samenspel o.a. balspellen, rollenspel, kringspelletjes etc. Er zijn diverse speeltoestellen aanwezig op het terrein o.a. duikelrek, klimrek, ping pong tafel etc. De jongere kinderen mogen gebruik maken van de karens en fietsjes van de peutergroep.

De medewerkers stimuleren kinderen tot samenspel en gaan samen met de kinderen op zoek naar uitdagingen in het buitenspel. Er worden samen buitenspelletjes gespeeld en er wordt onderzoek gedaan in de natuur.

Eigen initiatieven van kinderen worden hierin gestimuleerd en er is ruimte voor eigen inbreng en fantasie.

Er kan gebruik worden gemaakt van buitenspelmateriaal van de BSO maar ook de spullen van school mogen worden gebruikt.

Ons streven is om iedere dag minimaal 10 minuten naar buiten te gaan.

Wanneer het weer het niet toelaat, maakt de BSO ook gebruik van de speelzaal van de school. Op die manier kunnen de kinderen toch lekker rennen en spelen. In de speelzaal zijn diverse materialen aanwezig voor individueel spel en samenspel. De pedagogisch medewerkers begeleiden het spel in de speelzaal en zoeken samen met kinderen naar nieuwe spellen en activiteiten die uitvoerbaar zijn in de ruimte.

Verlaten van de basisgroep

De kinderen van de BSO maken wel eens een uitstapje naar de speeltuin of een atelier. Ouders worden hierover altijd vooraf geïnformeerd.

De BKR wordt hierbij altijd in acht genomen en indien nodig wordt een beroep gedaan op extra hulp.

1.7 Voor- en vroegschoolse opvang (VVE)

Algemene informatie over de voorschool

Het kabinet heeft in het regeerakkoord extra geld uitgetrokken, voor het bestrijden van taalachterstanden bij jonge kinderen en de verbetering van de kwaliteit van VVE.

Belangrijke speerpunten bij de verbeteringen van de voorschoolse educatie zijn:

- Een meer opbrengstgerichte aanpak;
- Goede interne kwaliteitszorg;
- Professionalisering van de pedagogisch medewerkers;
- Het versterken van de ouderbetrokkenheid.

De minister wil bereiken dat kinderen met zo min mogelijk taalachterstand en achterstand m.b.t. de andere ontwikkelingsgebieden naar de basisschool gaan.

Op de lange termijn verdienen deze investeringen zich zelf terug. Door extra in te zetten op het tegengaan van taalachterstanden bij jonge kinderen worden de kansen op een succesvolle schoolloopbaan voor deze kinderen groter.

Voorschoolse educatie is bedoeld voor peuters van 2 en 3 jaar en vindt plaats binnen alle peutergroepen van Hoera kindercentra. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de facilitering en indicering van voorschoolse educatie. Binnen de gemeente Leudal is de Jeugdgezondheidszorg (GGD) verantwoordelijk voor de indicering van een VVE kind, deze kinderen noemen we doelgroepkinderen.

Het extra aanbod voor VVE-geïndiceerde kinderen word, voor het voorschoolse deel, door de gemeente gefinancierd uit het OAB budget. Veel gemeenten geven binnen het OAB de hoogste prioriteit van VVE, zo ook in Leudal.

Het VVE-beleid bij Hoera kindercentra wordt vormgegeven door zes VVE-kwaliteitsaspecten:

- Algemene informatie over de voorschool in het kader van de voorschoolse educatie.
- De ouderbetrokkenheid bij het voorschoolprogramma.
- De kwaliteit van de uitvoering van de voorschoolse educatie.
- De ontwikkeling, begeleiding en zorg.
- De kwaliteitszorg binnen de voorschool.
- De doorgaande lijn.

Het VVE-programma

De VVE-locaties van Hoera kindercentra werken met het erkende VVE-programma Uk & Puk. Ook niet VVE-locaties van Hoera kindercentra maken gebruik van Uk & Puk. Het genoemde VVE-programma is een totaalprogramma; dat wil zeggen dat het gericht is op de brede ontwikkeling van de kinderen.

In de groepen werken we rondom thema's. Bij de start van een nieuw thema worden de ouders hierover geïnformeerd middels een themabrief: het thema, de periode waarin het thema centraal gesteld wordt, themawoorden, liedjes, versjes en eventuele bijzonderheden (spullen die nodig zijn, uitstapjes) worden hierin vermeld. Ook wordt aan ouders gevraagd om materiaal dat aansluit bij het thema van thuis mee te geven.

Ouders krijgen tips en handvatten om het kind ook thuis bij de (taal)ontwikkeling te kunnen begeleiden. Op deze manier werken pedagogisch medewerkers en ouders samen aan de taal- en spraakontwikkeling van het kind en versterken zij elkaar.

Kinderen met een VVE-indicatie

Voor de kinderen met een VVE-indicatie is er extra aandacht tijdens de groepsuren. Voor ieder VVE-kind wordt een handelingsplan opgesteld waarin concreet staat omschreven aan welke doelen er wordt gewerkt, op welke manier en met welke frequentie.

Ieder kwartaal vindt er een kind bespreking plaats, waarin de gestelde doelen worden geëvalueerd en opnieuw geformuleerd. Dit wordt ook structureel besproken met de ouders tijdens een oudergesprek.

De opbouw van een thema

Alle thema's zijn gericht op het stimuleren van de taalontwikkeling, sociaal communicatieve vaardigheden en beginnend rekenen.

Elk thema bevat twaalf activiteiten: drie activiteiten voor de grote groep, zeven activiteiten voor groepjes van maximaal drie kinderen en twee activiteiten om met kinderen individueel te doen. De duur van een activiteit is afhankelijk van het kind zelf en de interactie in de groep. Er wordt gekeken naar de gestelde doelen van de kinderen en vanuit daar wordt afgesproken in welke groepssamenstelling de activiteit wordt aangeboden.

Ieder thema wordt ingeleid door Puk. Puk is een pop die woont in de peutergroep. Puk is soms wat onhandig, lief, trouw, optimistisch, een vriendje, logeermaatje en praatknuffel. Puk maakt dezelfde dingen mee als de peuters. Door de thema's en activiteiten met Puk in te leiden, worden er herkenbare en veilige situaties gecreëerd.

Voorbeelden van thema's zijn: 'Oef, wat warm' en 'Eet smakelijk'. Bij elk van deze thema's worden meerdere activiteiten aangeboden die aansluiten bij het dagritme van de groep. Zoals tijdens het binnenkomen, in de kring en het spelen.

De activiteiten doen een beroep op de actieve betrokkenheid van de kinderen. Ze worden gestimuleerd om zelf ontdekkingen te doen en er wordt op allerlei manieren taal uitgelokt. Er zijn verschillende soorten activiteiten: spel, spel in themahoek, ontdekken, knutselen, voorlezen, kring, expressie, bewegen en meespelen met de kinderen. Alle activiteiten beginnen met een introductie. Deze fase is bedoeld om achtergrondkennis op te roepen bij en de kinderen enthousiast te maken.

Elke activiteit is uit te breiden, doordat het een moeilijkere variant heeft, bedoeld voor oudere of meer taalvaardige kinderen. Hiermee dagen we de kinderen uit naar een hoger niveau.

Kinderen met een VVE-indicatie

Voor de kinderen met een VVE-indicatie worden de activiteiten regelmatig herhaald en wordt in de themaplanning genoteerd op welke manier en bij welke activiteit speciale aandacht is voor deze kinderen. Dit staat ook beschreven in het handelingsplan.

De activiteiten sluiten aan bij de geformuleerde doelen in het handelingsplan van een VVE-kind. Tevens worden de kinderen met een VVE-indicatie bij activiteiten extra uitgenodigd om deel te nemen en is er speciale aandacht voor het uitlokken van taal.

Spel en spelbegeleiding in de sociaal-emotionele ontwikkeling

Tijdens het vrij spel mogen de kinderen zelf een activiteit kiezen. We bieden hiertoe materialen aan in open kasten op kinderhoogte, zodat de kinderen deze materialen zelf kunnen pakken. Wij gaan uit van respect voor het kind en vertrouwen in zijn/haar ontwikkeling. Kinderen krijgen vrijheid in spel/materiaal keuze. De materialen in de ruimte sluiten aan bij de ontwikkelingsfase waarin de peuters zich bevinden en zijn zo opgesteld dat zij hen aanzetten tot spelen.

Bij het vrijspelen volgen we het spel van de kinderen. De pedagogisch medewerker speelt met de kinderen mee. Op deze manier kan ze bijvoorbeeld andere kinderen ook bij het spel betrekken of kinderen helpen hun spel uit te breiden. Als kinderen bijvoorbeeld regelmatig treintje spelen kan de pedagogisch medewerker ook instappen en vragen: Waar gaan we vandaag naar toe? Rijd je ook mee..., we gaan naar... . Heb je een kaartje voor mij? VVE-kinderen worden extra uitgenodigd bij de spelactiviteiten waarbij de pedagogisch medewerker meespeelt en begeleid.

Activiteiten aanbod

We bieden gevarieerde, leeftijds-adequate activiteiten aan die passen bij het geplande thema of de actualiteit. Voorbeelden van activiteiten zijn: knutselen, zingen, kleien, verkleeden, dansen, voorlezen, voelen in de tastkast, enz. De activiteiten sluiten aan bij de belevingswereld van het kind.

We proberen alle ontwikkelingsgebieden te stimuleren en vinden het vooral belangrijk dat de kinderen veel plezier hebben. Vanuit de intrinsieke motivatie van kinderen proberen we middels spel te komen tot ontwikkeling. Welbevinden en betrokkenheid zijn hierin sleutelwoorden. Bij de activiteiten laten we de kinderen zelf doen wat ze aankunnen, doen we samen wat ze nog niet kunnen en zoeken we naar uitdaging bij datgene wat ze al heel goed kunnen. Succeservaringen zijn hierin erg belangrijk en zorgen ervoor dat kinderen vertrouwen krijgen in zichzelf en het eigen kunnen.

Het plezier en het ontdekken van het materiaal en eigen talenten staan centraal. Het resultaat is daaraan ondergeschikt. De activiteiten worden aangeboden in verschillende werkvormen: grote groep, kleine kring, individueel, in de groepsruimte of buiten de groepsruimte. Binnen de groepsruimte zijn verschillende hoeken aanwezig; bijvoorbeeld de huishoek, de bouwhoek, de leeshoek. Materialen die aanwezig zijn in de hoeken passen bij de leeftijd van de kinderen en passen ook bij het thema.

Tevens is de pedagogisch medewerker zich bewust van de interactiemogelijkheden tijdens de overige activiteiten, bijvoorbeeld een tafelmoment en het verschoneren.

De kinderen met een VVE-indicatie

Voor de kinderen met een VVE-indicatie worden er minimaal twee keer per week activiteiten gearrangeerd die aansluiten bij het individuele handelingsplan. Waar mogelijk wordt er gebruik gemaakt van een groepsplan.

De kinderen verlaten de stamgroep soms voor deze activiteiten. Dit gebeurt altijd onder begeleiding van de pedagogisch medewerker.

Taal en begeleiding

Ieder dagdeel wordt er voorgelezen in de grote of kleine kring. Voorlezen stimuleert de taalontwikkeling, de spel- en denkontwikkeling van kinderen.

Bij de thema's worden woordenlijsten gebruikt met specifieke woorden die in de activiteiten nadrukkelijk gebruikt worden. Woordjes die kinderen zelf aangeven bij hun beleving van het thema kunnen toegevoegd worden.

De doelwoorden worden gevisualiseerd met echte materialen en waar nodig met afbeeldingen. Bij Hoera kindercentra stimuleren we de kinderen om veel te vertellen en actief bezig te zijn met taal. Interactie tussen de kinderen onderling wordt gestimuleerd als ook de interactie tussen het kind en de pedagogisch medewerker.

De taalstimulering vindt ook plaats binnen het spel van de kinderen waarin de pedagogisch medewerker een actieve en begeleidende rol speelt. Taalstimulering vindt zowel binnen als buiten plaats, tijdens alle activiteiten. Ook tijdens het buitenspel zijn de pedagogisch medewerkers bewust bezig met het uitlokken van taal.

Kinderen met een VVE-indicatie

Aan de kinderen met een VVE-indicatie worden extra taalactiviteiten aangeboden. In een klein groepje of individueel worden (nieuwe) woorden aangeleerd vanuit de principes:

- Oriënteren;
- Demonstreren;
- Verbreden;
- Verdiepen.

Motoriek en begeleiding

Buitenspelen is een onmisbaar onderdeel tijdens het peuterprogramma. Bij Hoera kindercentra krijgen kinderen de ruimte om te klauteren, te rennen, met water en zand te experimenteren en te oefenen met rijdend materiaal. We stimuleren de VVE-kinderen om mee te doen. Samen plezier beleven aan motorisch activiteiten staat voorop. We streven ernaar om elke dag, ongeacht het weer, even naar buiten te gaan om kinderen de verschillende weersomstandigheden te laten voelen en daarbij taal toe te voegen. Ook als we binnen zijn, bieden we activiteiten aan om de grote en de kleine motoriek te stimuleren. We laten kinderen daarbij veel zelf doen. Daar, waar mogelijk, kan er ook gebruik gemaakt worden van een gemeenschappelijke hal in het gebouw.

Naast de grove motoriek is er ook aandacht voor de fijne motoriek en de sensomotoriek. De fijne motoriek wordt gestimuleerd door knip-, plak- en kleurwerkjes, door het aanbod van puzzels, kralen, enz. De sensomotoriek wordt gestimuleerd door te spelen met zand, water, mais, papier, scheerschuur, herfstmateriaal, exploratiebak, etc.

Rekenprikkel en begeleiding

Spelenderwijs worden kinderen geconfronteerd met vaardigheden zoals beginnende rekenontwikkeling en ruimtelijke oriëntatie. Als we naar buiten gaan wordt er samen met de kinderen geteld wie er allemaal aan het wandeltouw staan. Is iedereen aanwezig of is er een kindje niet. Verder worden er diverse spelactiviteiten en materialen aangeboden om de kinderen te prikkelen, denk aan torens bouwen en blokjes tellen, is deze toren hoog of laag, enz. Tijdens het fruitmoment worden er verschillende gelegenheden aangegrepen om de begrippen meeste, minste, veel weinig, enz. te benoemen. Daarnaast komen er binnen het thema regelmatig activiteiten aan bod die de rekenontwikkeling stimuleren.

In de peutergroepen wordt er met de kinderen zowel in de kleine als de grote groep gewerkt. Daarnaast wordt er gedifferentieerd naar leeftijd, ontwikkelingsgebied en ontwikkelingsniveau. Het kind is hierin leidend, wat heeft het nodig?

Kinderen met een VVE-indicatie

De kinderen met een VVE-indicatie stimuleren we extra hieraan mee te doen en worden extra uitgedaagd om te komen tot taal.

Dagindeling

Gedurende 40 weken per jaar, vindt er een gestructureerd programma-aanbod plaats. Het peuterprogramma wordt veelal gedurende de ochtenden aangeboden.

Terugkerende activiteiten in het programma zijn:

- Kringgesprek;
- Keuze activiteit;
- Gezamenlijk fruit- en drinkmoment;
- Taalstimuleringsactiviteit;
- Spel (binnen en/of buiten);
- Dagdeel afsluiting.

De meeste kinderen komen minimaal twee dagdelen per week naar de peutergroep. De kinderen met een VVE-indicatie komen vier dagdelen (minimaal 16 uur per week).

Hoera In Grathem is vanwege de omvang van de locatie een programma-aanbod van 12 uur per week. Kinderen met een VVE-indicatie maken gebruik van het vierde dagdeel op een nabij gelegen locatie van Hoera. Op deze manier wordt er voldaan aan een aanbod van 4 dagdelen/ 16 uur. Dit kan bijv. bij Hoera Ittervoort, Hoera Heythuysen of Hoera Haelen zijn.

Bij het peuterprogramma is het belangrijk dat kinderen regelmaat in de dagindeling ervaren. Regelmaat geeft veiligheid en vertrouwen voor kinderen. Daarom hanteert de groep een vaste dagindeling, we visualiseren dit middels dagritmekaarten. De dagritmekaarten hangen op kind hoogte, op een zichtbare plaats. Kinderen kunnen, ter ondersteuning, gedurende de ochtend zelf op de kaarten kijken. De volgende kaarten worden o.a. gebruikt: vrij spel, handen wassen, eten en drinken, wc, naar buiten, kringactiviteit, knutselen, feest vieren en naar huis. Door de structuur weten de kinderen precies waar ze aan toe zijn. Als peuters het even moeilijk hebben, kijken we samen nog eens naar de kaarten. Zo zien we wat al gedaan is en wat we nog gaan doen. Vaak helpt dit heel goed.

1.8 Zorgstructuur

Mentor KDV

Door het volgen van de ontwikkeling van ieder kind, sluit de pedagogisch medewerker aan bij de individuele behoefte van het kind. Om deze ontwikkelingsbehoefte goed te kunnen volgen en een doorgaande ontwikkelingslijn te kunnen waarborgen, heeft ieder kind bij Hoera een eigen mentor. Deze mentor is een pedagogisch medewerker die werkzaam is op de groep van het kind. Ouders worden tijdens de intake en via het ouderportaal geïnformeerd over welke pedagogisch medewerker de mentor is van hun kind. De mentor volgt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind middels Kijk! en observaties en bespreekt dit met de ouders.

Kijk! is opgebouwd vanuit ontwikkelingslijnen en mijlpalen. Betrokkenheid en basiskenmerken van kinderen zijn de pijlers van Kijk!. De pedagogisch medewerkers zijn geschoold in het observeren en registreren van Kijk!. We houden regelmatig de ontwikkeling van de kinderen bij in de observatieklapper en op afgesproken registratiemomenten wordt een compleet beeld van een kind uitgewerkt.

Jaarlijks ontvangen de ouders rond de verjaardag van hun kind, een uitnodiging voor een oudergesprek. Indien nodig wordt er vaker een gesprek ingepland. De mentor of de ouders nemen hiervoor het initiatief.

Ouders van VVE-geïndiceerde kinderen krijgen minimaal twee keer per jaar een uitnodiging voor een oudergesprek. Voor alle kinderen met een VVE-indicatie wordt er gewerkt met een handelingsplan. Dit handelingsplan omschrijft aan welke doelen gewerkt gaat worden en op welke manier. Na het uitvoeren van het handelingsplan wordt er geëvalueerd of de aangeboden begeleiding en zorg effect hebben gehad. Er wordt structureel een overzicht bijgehouden van kinderen die zorg nodig hebben. Indien nodig wordt, altijd in overleg met de ouders/verzorgers, de expertise van externe samenwerkingspartners aangevraagd, wanneer Hoera deze expertise niet zelf in huis heeft.

Voor het evalueren van de handelingsplannen wordt er een onderscheid gemaakt tussen de soorten indicatie die zijn afgegeven:

- Risico op taal/spraakachterstand door achtergrond ouders.*
- Sociale factoren in omgeving van een kind, waardoor kans op achterstand wordt vergroot.**

* Voor kinderen met een indicatie op basis van risico taal/spraak achterstand vindt een keer per drie maanden een oudergesprek plaats over de voortgang van het handelingsplan.

** Voor kinderen met een indicatie op basis van sociale factoren vindt een keer per vier maanden een oudergesprek plaats over de voortgang van het handelingsplan.

Veelal is dit oudergesprek samen met andere betrokken partners. Er wordt dan gewerkt vanuit één gezin één plan.

Mentor BSO

Door het volgen van de ontwikkeling van ieder kind, sluit de pedagogisch medewerker aan bij de individuele behoefte van het kind. Om deze mentor. Deze mentor is een pedagogisch medewerker die werkzaam is op de groep van het kind. Ouders worden tijdens de intake en via het ouderportaal geïnformeerd over welke pedagogisch medewerker de mentor is van hun kind. Ook het kind wordt geïnformeerd wie zijn/haar mentor is. De mentor volgt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind middels observaties, kind gesprekjes en het invullen van de "smiley's" en bespreekt dit met de ouders.

In de laatste twee weken van maart wordt met ieder kind het "smiley" formulier ingevuld. In de eerste week van april worden de ouders via ouderportaal uitgenodigd voor een oudergesprek. Via ouderportaal kunnen de ouders voor het gesprek inschrijven. Tijdens dit oudergesprek wordt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind besproken aan de hand van observaties en "smiley's". De mentor brengt ook het kind in bij kind besprekingen en neemt indien nodig het initiatief voor een ontwikkelgesprek met andere betrokkenen dan ouders. De IB-er van de basisschool kan te allen tijde geraadpleegd worden. Ouders geven hier vooraf toestemming voor middels het toestemmingsformulier.

Kindbesprekingen

De mentor brengt ook het kind in bij kind besprekingen die structureel geagendeerd zijn, Kijk en de observaties zijn hierbij hulpmiddel; en neemt indien nodig het initiatief voor een ontwikkelgesprek met andere betrokkenen dan ouders. Ouders geven hier vooraf toestemming voor middels het toestemmingsformulier.

De kinderen met een VVE indicatie worden tijdens elk werkoverleg binnen het team besproken, of op het moment dat er zorgen zijn. Daarnaast hebben de GGD en Hoera twee maandelijks een overleg waarbinnen alle VVE kinderen en de voortgang van de ontwikkeling worden besproken.

Doorgaande lijn

Hoera Grathem is gehuisvest in basisschool de Klink.

Indien nodig kan er altijd een beroep worden gedaan op de IB-er van de basisschool.

Het Kijk! observatie instrument wordt één keer per jaar met de ouders besproken. Voor de overdracht naar de basisschool geven de ouders schriftelijk toestemming op het Kijk! registratieformulier. Het registratieformulier wordt als het kind bijna 4 jaar is overgedragen aan de basisschool. De mentor is verantwoordelijk voor deze overdracht. Het betreft altijd een "warme overdracht" naar de basisschool, ongeacht of het een kind met een VVE indicatie is of niet.

Samenwerking

We werken samen met de groepen 1-2 van Basisschool de Klink. Minimaal 1 keer per jaar wordt er een gezamenlijk thema georganiseerd en waar mogelijk sluit Hoera aan bij vieringen. Dit schooljaar zullen meerdere peuter-kleuter overleggen plaatsvinden om afspraken te maken, zodat de samenwerking verder wordt geïntensiveerd.

Hoera streeft ernaar om te werken met horizontale groepen. In horizontale groepen kunnen medewerk(st)ers zich concentreren op het ontwikkelingsniveau van een kind en daarnaast op specifieke behoeftes. Hoera vindt het belangrijk om te differentiëren in leeftijden en ontwikkelingsbehoeftes, daarom werken we ook vanuit een open deurenbeleid. Zo kunnen bijvoorbeeld jonge kinderen leren van oudere kinderen. Oudere kinderen leren ook rekening te houden met de jongere kinderen.

Middels het algemene toestemmingsformulier (dat bij intake wordt ondertekend) hebben ouders al dan niet akkoord gegeven voor deelname aan externe activiteiten. Onder externe activiteiten verstaan we activiteiten die plaatsvinden buiten de locatie. Bijvoorbeeld een bezoek aan het bejaardentehuis, een speeltuin, boodschappen doen, etc. Soms komt het voor dat een kind de stamgroep verlaat om deel te nemen aan activiteiten in samenwerking met de basisschool. Bijvoorbeeld een peuter die bijna 4 wordt en een bezoek brengt aan groep 1/2. Het belang van het kind staat altijd voorop. Bij het verlaten van de stamgroep wordt dit vooraf met de ouders gecommuniceerd. Open deurenbeleid draagt positief bij aan de ontwikkeling van kinderen.

Netwerkbijeenkomst prenatale en voorschoolse periode

Een aantal jaren geleden is er een regionaal netwerkoverleg opgezet voor partners uit het prenatale werkveld en partners die werkzaam zijn met jonge gezinnen (kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar). Aan dit regionaal overleg nemen partners deel uit de gemeente Leudal, Nederweert en Weert.

Doelstelling is een gezamenlijke ontmoeting waarbij contact leggen/onderhouden mogelijk is. Daarnaast vinden er plenaire presentaties plaats over regionale, landelijke en professionele ontwikkelingen.

1.9 Personele samenstelling

De pedagogisch medewerkers hebben een beroepskwalificatie op minimaal MBO- niveau overeenkomstig met de CAO kinderopvang. Binnen Hoera wordt gestreefd naar optimale continuïteit, door zoveel mogelijk vaste medewerkers in een groep te zetten. Op sommige momenten wordt afgeweken van de PKR, bijvoorbeeld omdat medewerkers pauze hebben. Naast de pedagogisch medewerkers werken er ook assistent leidinggevende binnen een locatie. Een assistent leidinggevende houdt zich met name bezig met groepsoverstijgende taken zoals het voeren van intakegesprekken, contacten met de basisschool, contacten met servicepunt en personeelsplanning etc. Daarnaast is de assistent leidinggevende het eerste aanspreekpunt voor ouder(s)/verzorger(s) bij vragen. Aansturing van Hoera Grathem is in handen van de clustermanager.

Scholing en bijscholing

Hoera heeft in een organisatie-breed opleidingsplan beschreven waaraan pedagogisch medewerkers kunnen deelnemen. Hierbij valt te denken aan VVE-scholing Uk en Puk, scholing deBabyspecialist, scholing Meldcode, BHV en Kinder-EHBO. Jaarlijks vinden er met alle medewerkers Persoonlijke Ontwikkelings Gesprekken (POG) plaats. In dat gesprek wordt besproken wat er noodzakelijk is aan opleiding. Ook kan door de pedagogisch medewerker aangegeven worden op welk vlak er opleidingsbehoefte is. Uitgangspunt is dat iedere pedagogisch medewerker zich er van bewust is dat dat permanente educatie een basis is.

Deskundigheidsbevordering medewerkers

In samenspraak met de gemeenten worden alle pedagogisch medewerkers die bij ons werkzaam zijn geschoold. Dit gebeurt procesmatig. Bijscholing vindt plaats op verschillende gebieden waaronder:

- Scholing observatie methode KIJK (alleen voor medewerkers die deze nog niet eerder behaald hebben) Inhoud:
 - observeren van betrokkenheid en basiskenmerken
 - kinderen observeren binnen de ontwikkelingslijnen 0-4 jaar
 - handelingsgericht werken met KIJK.
- Scholing Uk en Puk (VVE) continu
Inhoud:

- ontwikkeling van het jonge kind
- manieren waarop het jonge kind 'leert'
- gericht en methodisch stimuleren
- ontwikkelingsgericht werken
- observeren
- taalontwikkeling
- ouderbetrokkenheid
- Scholing meldcode kindermishandeling (continu)
Inhoud:
 - meldcode kindermishandeling en de te volgen procedure
 - signalen van kindermishandeling
- Scholing kinder-EHBO/ BHV (continu)

Aantoonbaar taalniveau 3F

Pedagogisch medewerkers vervullen een belangrijke rol in de ontwikkeling van kinderen. Taal is hierbij elementair. Derhalve dient iedere pedagogisch medewerker te beschikken over een landelijk vastgesteld 3F-niveau met betrekking tot spreek- en leesvaardigheid. Indien dit middels een diploma niet aantoonbaar is, leggen medewerkers een toets af. Afhankelijk van het resultaat wordt scholing ingezet met als doel dat alle pedagogisch medewerkers in augustus 2019 voldoen aan deze voorwaarde.

Begeleiding pedagogisch medewerkers

Tijdens werkoverleggen komt de voorgenoemde scholing regelmatig terug. Structureel vinden er kind besprekingen plaats. Ieder kind heeft zijn of haar eigen mentor. Daarnaast wordt er op de groepen gecoacht door de assistent-leidinggevenden en clustermanagers. Vanaf januari 2019 zullen de pedagogische coaches hier ook in ondersteunen.

Ondersteuning door niet beroepskrachten

Binnen Hoera Grathem zijn momenteel geen vrijwilligsters werkzaam. Indien er wel vrijwilligsters zijn, dan zijn zij boventallig aanwezig en bieden ondersteuning aan de pedagogisch medewerkers. Een vrijwilliger is in het bezit van een geldig VOG.

Stagiaires

Binnen onze organisatie bieden wij leerlingen de gelegenheid om praktijkervaring op te doen. Zij worden begeleid door een werkbegeleider op locatie. De algehele coördinatie rondom stage gebeurt door de praktijkopleider. Leerlingen kunnen in de groepen praktijkervaring op doen, ze zijn altijd boventallig aanwezig in een groep. Het betreft veelal leerlingen van de opleiding Pedagogisch werker niveau 3 of 4, studenten van de opleiding Helpende Zorg en Welzijn, niveau 2. Of een enkele leerling van een HBO opleiding, bijvoorbeeld Management Kinderopvang, Pedagogiek, Social Work. Welke werkzaamheden door een stagiaire worden uitgevoerd is afhankelijk van opleiding en niveau. Zo zullen leerlingen die de opleiding Helpende Zorg en Welzijn niveau 2 volgen, zich richten op huishoudelijke taken. Stagiaires van de opleiding PW-3 en PW-4 richten zich ook, onder begeleiding van de pedagogisch medewerkers, op de verzorging en begeleiding van kinderen. Deze taken worden in de loop van de stageperiode geleidelijk opgebouwd/ uitgebreid. De uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt altijd bij de pedagogisch medewerker in de groep.

Niveau 4 leerlingen kunnen ook ondersteunende werkzaamheden uitvoeren voor de assistent-leidinggevende, het betreft dan veelal groep overstijgende taken.

Begeleiding stagiaires

De stagiaires worden gekoppeld aan een vaste medewerker op de groep. Deze neemt de begeleiding van de opdrachten en beoordeling op zich. Tijdens de werkoverleggen worden

de stagiaires besproken met de andere collega's. Op deze manier waarborgen we transparantie in het team en voor de stagiaires een brede begeleiding. Iedere maand is er een begeleidingsgesprek buiten de groep waarin leerdoelen en voortgang besproken worden. Opdrachten worden tijdens rustige momenten op de groep besproken. Ook is er vier keer per schooljaar een beoordelingsmoment waarin de stagiaires gevraagd worden om hun groei en voortgang aan te tonen. Afhankelijk van opleiding van de stagiaires is er nog een gesprek met de praktijkbegeleider van school.

1.10 Wenbeleid binnen Hoera Kindercentra

Binnen Hoera Grathem is het mogelijk dat kinderen komen wennen in hun nieuwe basisgroep. Deze wenaafspraak zal door de pedagogisch medewerker in overleg met de ouders worden gemaakt.

Wenafspraken worden alleen gemaakt op momenten dat de groepsbezetting in de wengroep dit toelaat en de BKR niet overschreden wordt op het moment dat het kindje naar de wengroep gaat.

In voorkomende situaties kan een medewerker van de eigen groep met het wenkindje mee naar de wengroep tijdens het wennen (afhankelijk van de BKR).

Tenslotte kan het voorkomen dat een kindje alleen kan gaan wennen op dagen dat het normaal gesproken niet naar de opvang komt (omdat er alleen op deze momenten plaats is om te wennen binnen de BKR). In dit geval bestaat er de mogelijkheid om in aanwezigheid van een van de ouders te komen wennen op elke gewenste dag.

Wenbeleid bij nieuwe instroom (extern)

Een kind mag twee weken voorafgaande aan de plaatsing twee keer komen wennen. Het wennen bij instroom van nieuwe kinderen is intallig op de stamgroep en gedurende maximaal 3,5 uur per wenmoment.

In de wenperiode is het opbouwen van een vertrouwensrelatie tussen de pedagogisch medewerker, de ouder(s)/verzorger(s) en het kind het belangrijkste doel. Kinderen willen zich veilig en geborgen voelen, maar ouders/verzorgers willen ook met vertrouwen hun kind kunnen brengen.

Bij de eerste wenaafspraak worden ouder(s) en kind aansluitend aan schooltijd verwacht of wordt dit in overleg met ouders gepland wanneer er geen kinderen bij de BSO zijn. Zo kan het kind en zijn/haar ouders rustig kennis maken met de omgeving, het spelmateriaal, het dagritme en andere vragen die boven komen. Wanneer de eerste wenaafspraak gemaakt is aansluitend aan schooltijd heeft een pedagogisch medewerker de ruimte het kind en de ouders te verwelkomen en uit te leggen hoe de dagelijkse structuur van de BSO er uit ziet. De andere kinderen zijn dan binnen en hebben een activiteit.

Kinderen met een VVE-indicatie

Voor de ouders van de kinderen met een VVE-indicatie is er tijdens de intake extra aandacht. Er wordt besproken op welke manier deze ouders informatie vanuit Hoera het beste tot zich kunnen nemen. Beheersen ze de Nederlandse taal, hebben ze hulp nodig van mensen in de omgeving, kunnen ze e-mail ontvangen, etc.

Wenbeleid bij doorstroom (intern)

Een kind kan om verschillende redenen doorstromen naar een andere stamgroep:

- Een kind dat de leeftijd heeft om naar een andere groep door te stromen;
- Een kind dat eerder toe is aan een volgende groep en alvast gaat spelen op de nieuwe groep;
- Een kind dat later doorstroomt naar een volgende groep in verband met ontwikkeling.

De BKR op groepsniveau kan tijdens het wennen tijdelijk worden losgelaten.

Een wenaafspraak wordt door de groep in overleg met ouders gepland.

Alle gegevens van het kind, o.a. stamgegevens, toestemmingsverklaring, observatieverslagen etc. worden gebundeld in het kinddossier.

1.11 Beleid rondom extra dagdelen

Ouders kunnen gebruik maken van een extra VSO of NSO moment of een extra dagdeel in vakanties of op studiedagen. Dit kan op diverse manieren.

Incidenteel afnemen extra dagdeel

Er bestaat de mogelijkheid voor ouders om incidenteel een extra dag(deel) af te nemen, dat buiten de vaste contacturen valt.

Dit is mogelijk wanneer de maximale stamgroepsgrootte evenals het aantal pedagogisch medewerkers gehandhaafd blijft (PKR). Deze incidentele opvangdag vindt binnen de eigen stamgroep plaats.

Uitbreiding of wijziging van dagdeel

Het uitgangspunt bij uitbreiding of wijziging van een dagdeel is dat het kind in de oorspronkelijke stamgroep geplaatst wordt. Wanneer de groepsgrootte het niet toelaat het kind een extra dag(deel) in deze groep te plaatsen, kan in overleg met ouders besloten worden het kind voor die dag/dat dagdeel tijdelijk in een andere groep te plaatsen. Een kind kan in maximaal één andere groep geplaatst worden. Zodra er plaats is in de oorspronkelijke stamgroep wordt het kind overgeplaatst naar deze groep. In de (nieuwe) plaatsingsovereenkomst wordt vermeld dat het kind voor die dag in een andere groep wordt opgevangen en voor welke periode. De ouders geven schriftelijk toestemming op de plaatsingsovereenkomst.

1.12 Oudercommissie

Hoera kindercentra werkt met oudercommissies. Ouders van kinderen die gebruik maken van de opvangvoorzieningen van Hoera Grathem worden uitgenodigd om deel te nemen aan de oudercommissie. Hiervoor wordt een oproep gedaan via de nieuwsbrief en op de locatie wordt een flyer opgehangen. De oudercommissie vergadert ongeveer vijf keer per jaar, dit bepaalt de oudercommissie. De oudercommissie bestaat uit ouders van verschillende groepen in Grathem. Het streven is dat alle groepen hierbij zijn vertegenwoordigd. De Wet kinderopvang regelt de positie van ouders via de oudercommissie en het klachtrecht. Notulen van de oudercommissie hangen ter inzage op de locatie en staan ook op de website van Hoera kindercentra.

2. Hoera kindercentra

2.1 Hoera Grathem

Hoera Grathem biedt een peuterprogramma en verlengde peuteropvang aan kinderen van 2 tot 4 jaar.

BSO Hoera Grathem biedt opvang voor kinderen van 4 tot 13 jaar.

2.2 Pedagogisch klimaat Hoera kindercentra

In ons pedagogisch klimaat hechten we er veel waarde aan dat kinderen zich veilig en vertrouwd voelen. We spelen in op de ontwikkeling van kinderen en staan open voor de kinderen. We stimuleren bijvoorbeeld de zelfstandigheid van kinderen, door ze zoveel mogelijk op hun eigen kunnen aan te spreken. We bieden de kinderen ook een uitdagende omgeving, waarin ze op ontdekking kunnen gaan.

Bij Hoera gaan we uit van wat een kind nodig heeft: elk kind is uniek en wordt ook zodanig benaderd. Zelfredzaamheid, respect en vertrouwen zijn daarbij sleutelwoorden.

A. Een gevoel van emotionele veiligheid

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:

- Individuele aandacht geven;
- Structuur bieden;
- Warmte en genegenheid bieden;
- Voorspelbaar zijn voor kinderen;
- Signalen van kinderen herkennen.

A1. In de leid(st)er-kind interactie werken wij aan de emotionele veiligheid van een kind.

Kinderen ontleen een gevoel van veiligheid in de eerste plaats aan de persoonlijke relatie met een pedagogisch medewerker. Het is belangrijk dat er vaste leiding aanwezig is. De pedagogisch medewerker-kind ratio verschilt per groep.

Een pedagogisch medewerker moet sensitief zijn, dit wil zeggen dat ze zich kan verplaatsen in het kind en gevoelig is voor wat er in het kind omgaat. In het handelen van de pedagogisch medewerker komt dit tot uiting door:

- Je loopt naar een kind toe, als je contact maakt, je gaat door de knieën en maakt oogcontact met het kind.
- Je maakt samen plezier en grapjes.
- Je bevestigt het kind positief in z'n gedrag en moedigt het kind aan, bijvoorbeeld "dat kun je goed".
- In de peutergroep gebruik je het verzorgingsmoment als contactmoment, je legt uit wat je gaat doen voor je handelt, bijvoorbeeld "we gaan plassen"
- Je let op het non-verbale gedrag van een kind en sluit daarop aan.
- Je schat in wanneer het kind behoefte heeft aan aandacht.

Een pedagogisch medewerker moet daar vervolgens responsief op reageren, dit wil zeggen dat hij/zij handelt naar zijn/haar sensitiviteit, waardoor het kind zich begrepen voelt. In het handelen van de pedagogisch medewerker komt dit tot uiting door:

- Je vertaalt / verwoordt gedrag van het kind, bijvoorbeeld "jij bent lief voor dat kindje" of "dat heb je goed gedaan".
- Je reageert op verbale /non verbale signalen, bijvoorbeeld "wil je graag gaan knutselen"?

- Je geeft het kind tijd en ruimte voor initiatief, bijvoorbeeld "doe maar, ga maar vast, dat kan jij wel".
- Je sluit aan op het gedrag, bijvoorbeeld "wat kun jij leuke grapjes maken".
- Je reageert met respect en aandacht, bijvoorbeeld "ik weet dat het maar.....". Elk kind is uniek en verdient dezelfde mate van aandacht.

Je benadert elk kind als een individu. Elk kind is uniek. Je houdt rekening met karaktereigenschappen van het kind en geeft het kind de ruimte om zich te ontwikkelen. Je hebt zicht op de ontwikkelingsfase van het kind. Je gaat ervan uit wat het kind al zelf kan en stimuleert en ondersteunt hem hierbij.

Je leert het kind dat het in een kindercentrum samen met anderen kinderen speelt en dat een kind rekening moet houden met de andere kinderen.

In de communicatie met een kind:

- luister je actief, dit wil zeggen dat je oogcontact maakt, voor een kind gaat zitten, herhaalt en bevestigt;
- geef je kinderen een beurt, nodigt ze of daagt ze uit om iets te zeggen, maar respecteert ook "stille" kinderen;
- wijs je kinderen erop om naar elkaar te luisteren, bijvoorbeeld "luister eens naar Job, die heeft iets leuks te vertellen";
- voer je met kinderen één op één gesprekjes;
- praat je niet alleen maar op ge- of verbiedende toon met 'n kind, bijvoorbeeld "dat mag niet" of "kom hier";
- ben je bewust dat de voertaal Nederlands is, dialectgebruik kan in alle gevallen dat het logisch is, bijvoorbeeld het kind spreekt dialect.

Een pedagogisch medewerker geeft de structuur van de dag aan, hij/zij bepaalt uiteindelijk wat er gebeurt. Een kind mag zich afzonderen, het hoeft niet altijd aan alles deel te nemen. Een pedagogisch medewerker bepaalt de groepsregels en handelt daar ook naar. Een pedagogisch medewerker kan het humeur van een kind in schatten en gaat daar in mee tot de groepssfeer of zijn/haar eigen grenzen bereikt zijn. Dan neemt een pedagogisch medewerker maatregelen, zoals negeren, ombuigen/afleiden of straffen.

A2. Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten creëren wij emotionele veiligheid voor een kind.

Aan de ruimte worden de volgende eisen gesteld:

- De ruimte is een vaste, bekende plek voor het kind (de stamgroep), waar het het grootste gedeelte van de dag verblijft.
- De grootte is gebaseerd op de normen die staan in de wet kinderopvang.
- De kleur en inrichting is gebaseerd op rust
- Materiaalkeuze: daagt het kind uit om te spelen en is passend bij de leeftijd
- Kindgericht: het kind krijgt voldoende uitdaging en wordt niet teveel geprikkeld, het kind mag zelf keuzes maken. Waar het kind niet aan mag komen staat niet binnen handbereik.
- "Warm en eigen": gelegenheid om te snoezelen met het kind. Sfeer maken en gezelligheid creëren.

In de ruimte wordt er aan een 'balans' gewerkt door de ruimte in hoeken in te delen van rust en actie. De groepsruimten moeten veilig zijn en daarbuiten mogen spannende, uitdagende dingen zijn waar kinderen mee leren in aanraking te komen. De inrichting sluit aan bij de veiligheid van kinderen door middel van:

- Door (speel)huisjes en hoeken, zowel binnen als buiten, kan een kind opgaan in zijn spel.

- Kinderen kunnen in een ruimte veilig en ongestoord spelen. Ze kunnen daar pret maken en ondeugende dingen uithalen.

Kenmerken die specifiek gelden voor de binnen- en voor de buitenruimten afzonderlijk zijn:

- Er valt voldoende daglicht naar binnen en kinderen kunnen naar buiten kijken. Regelmatig wordt er gelucht zie ook de afspraken rondom gezondheidsrisico's.
- We streven ernaar om elke dag naar buiten te gaan.
- Binnen is er geborgenheid en buiten moet er gerend en gefietst kunnen worden.
- Zowel binnen als buiten kunnen kinderen van verschillende groepen en leeftijden met elkaar kunnen samen spelen.

A3. In en met de groep dragen wij zorg voor de emotionele veiligheid van een kind.

Voor een kind maak je een groep tot een vertrouwde omgeving door:

- Structuur aan te bieden van dagelijkse groepsactiviteiten door middel van het werken met een peuterprogramma. Bij de bso is het gezamenlijk fruit eten en drinken een terugkerende groepsactiviteit.
- Vriendschappen te stimuleren, bijvoorbeeld kinderen samen te laten spelen, samen activiteiten te laten doen etc.
- 'Open deuren beleid', kinderen de gelegenheid geven om met andere kinderen uit andere groepen samen te spelen.

We gaan ervan uit dat ieder kind uniek is. Eigenaardigheden van een kind worden gerespecteerd. We houden van de diversiteit van kinderen. Als het gedrag van een kind de groep verstoort, buigen we dit gedrag om of we wijzen het kind op de consequenties van zijn/haar gedrag. Als een kind bijvoorbeeld gooit met auto's, dan proberen we het kind af te leiden, door bijvoorbeeld een activiteit aan te bieden "ga je mee een puzzel maken". We stimuleren dat kinderen hun rol in de groep mogen spelen, bijvoorbeeld een ander kind troosten, leider, verhaalkind etc.

Je bevordert communicatie tussen kinderen door:

- Kringgesprekken te voeren;
- (Zang)spelletjes doen;
- Onderling in kleine groepjes gesprekjes met kinderen te voeren en kinderen daarbij veel aan het woord laten.
- Zelf uitleggen wat hij/zij doet, het voorbeeld te geven.

Om de emotionele respons tussen kinderen te bevorderen doe je:

- Zelf de dingen voor, bijvoorbeeld op een kind afstappen dat moeite heeft met wennen en afscheid nemen.
- Vertalen dat bepaald gedrag een gevoel bij een ander kind teweeg brengt, bijvoorbeeld "als jij Job slaat, dan doet dat pijn en dat is niet leuk".
- Kinderen aan elkaar te laten uitleggen wat ze bedoelen of willen met elkaar.

A4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de emotionele veiligheid van een kind waarborgt.

Een kind hoeft niet altijd aan alle creatieve activiteiten mee te doen. Bij kringspelletjes worden kinderen wel gestimuleerd om mee te doen, het kind wordt uitgedaagd en geprikkeld. Elk kind doet wel mee aan de eet- en verzorgmomenten.

Je kunt steun bieden aan een kind tijdens een activiteit door:

- De activiteit aantrekkelijk te maken, zodat het kind wordt uitgedaagd.
- De ontwikkeling van het kind te stimuleren door spel en activiteiten aan te bieden die passen bij de leeftijd van het kind. Het kind voelt zich hierdoor veilig en vertrouwd.
- Een kind te troosten en te helpen.

- Spelmomenten te bevestigen en bewaken (kinderen zelf laten spelen en op afstand toezien).
- Aan- en in te voelen hoe het kind zich voelt en daarop actie te ondernemen.
- In te schatten of je kinderen iets moet uitleggen of dat de kinderen het zelf kunnen.
- Een element in te brengen waardoor het spel uitdagend en vernieuwend blijft.

Om kinderen optimaal te betrekken tijdens activiteiten kun je:

- Activiteiten aanbieden die aansluiten op ontwikkeling en behoefte van het kind.
- Activiteiten aanbieden die herhaling combineren met uitdaging.
- Activiteiten op het juiste moment en op de juiste plaats aanbieden.
- Kinderen van elkaar laten leren en elkaar laten helpen.

Herkenningspunten voor een kind in de structuur van een dag, een maand en een jaar zijn:

- Vaste activiteiten op vaste momenten, bijvoorbeeld om half 12 boterhammen eten.
- Seizoensgebonden activiteiten, bijvoorbeeld een lampion knutselen met sint maarten.
- Rituelen vernieuwen en veel aandacht blijven geven. Zoals verjaardagen of feesten vieren, een nieuw kind begroeten of afscheid nemen.

A5. Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die bijdraagt aan de emotionele veiligheid voor een kind.

Kinderen kunnen en mogen zelf kiezen waar ze mee willen spelen. Je kunt wel een richting geven in de keuze, bijvoorbeeld "wil je met de kraaltjes spelen". De pedagogisch medewerker biedt speelgoed aan wat past bij de ontwikkelingsfase van een kind. Kinderen ruimen zelf mee op, krijgen daarvoor instructie.

Je geeft steun en begeleiding bij het omgaan met het spelmateriaal door:

- Het kind te stimuleren om met afwisselend speelgoed te spelen.
- Inzicht te hebben in waar het kind goed in is en vaak mee speelt. Je biedt dit aan, maar brengt ook andere elementen in het spel.
- Het kind te leren waar het materiaal gebruikt kan worden, leert het kind zelfvertrouwen.

B. Gelegenheid tot ontwikkelen van persoonlijke competentie

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:

- Observeren;
- Kinderen ruimte geven;
- Kinderen stimuleren;
- Uitdaging bieden;
- Geduld.

B1. In de leid(st)er-kind interactie bieden wij gelegenheid voor het ontwikkelen van persoonlijke competenties van een kind.

Je stimuleert het kind door:

- Een omgeving te creëren waarin het kind zich veilig en op zijn gemak voelt.
- Het kind uit te dagen om grenzen te ontdekken en te verleggen.
- Positief gedrag te benoemen en compliment geven hierop. Het kind zelfvertrouwen geven, dat het ook fouten mag maken. Het kind op het verkeerde gedrag aanspreken, bijvoorbeeld niet jij bent stout, maar wat jij doet vind ik niet fijn.
- Adequate, functionele instructie te geven en niet van bovenaf, zoals "Kijk uit, blijf af" etc.
- Een extra element in een bekende spelsituatie in te brengen om zo meer uitdaging in het spel te brengen.
- In te spelen op grapjes, humor, "gek-doen" of stout-zijn" van een kind.

- In te gaan op initiatieven van een kind.
- Gevarieerde activiteiten aan te bieden. Je laat het kind zelf initiatief nemen.

Je kunt steun en hulp bieden aan een kind door:

- oefenen, bevestigen, steunen, troosten, helpen, begeleiden, inleven, stimuleren etc.
- alert te zijn dat hij/zij op een positieve manier en toon iets tegen een kind zegt.
- helpen bij het ontdekken van eigen vaardigheden.
- duidelijkheid geven door middel van grenzen stellen.

B2. Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind

Een pedagogisch medewerker stimuleert een kind om gebruik te maken van een ruimte door:

- Het kind de gelegenheid te bieden voor eigen initiatief: het kind mag zelf bepalen waar het mee speelt. Je respecteert de keuze van het kind.
- Evenwicht te bieden tussen veiligheid en uitdaging.
- Een vertrouwde en bekende sfeer aan te bieden, herkenbare indeling van de ruimte met verschillen tussen rust en actie.
- Mogelijkheden aan te bieden die aansluiten bij leeftijd, ontwikkelingsstadium van een kind, bijvoorbeeld een bouwhoek.
- Duidelijke afspraken te maken over omgangsvormen en gedragsregels in de diverse ruimten.

Afspraken en instructies worden in een begrijpelijke taal gegeven, korte duidelijke zinnen. Er worden mogelijke risico's verwoord van onveilige (spel) situaties. Ongelukjes en "bijna-ongelukjes" worden nabesproken.

Mogelijkheden om uitdaging en stimulans in de sfeer van een ruimte te creëren zijn:

- Hoekje om je even terug te trekken, bijvoorbeeld op de bank.

B3. In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de persoonlijke competenties van een kind.

Je draagt zorg voor een individueel kind in groepsverband door:

- Persoonlijke aandacht te geven aan een kind. Je noemt bijvoorbeeld de naam op in het kringetje of je begroet de kinderen persoonlijk bij binnenkomst.
- Activiteiten aan te bieden waarmee een kind zichzelf op onderscheidende wijze kan laten zien.
- Mate en soort aandacht geven die past bij zijn/haar behoefte gezien leeftijd, ontwikkelingsfase en karakter.
- Het werken in kleine groepen.

De groep kan een pedagogisch medewerker gebruiken/benutten als "sociale leeromgeving". Dit kan een pedagogisch medewerker doen door:

- Het oefenen van persoonlijke mogelijkheden, aardigheden en onaardigheden en grenzen in relatie tot een ander: democratisch opvoeden.
- Ervaringen te leren delen met anderen: elkaar troosten, plezier maken, verdriet hebben etc. Kinderen leren van elkaars gedrag.
- Omgaan met/ervaren van gewenst en ongewenst sociaal gedrag in relatie tot anderen.
- Kinderen het gevoel geven, dat ze zich mogen uiten wat betreft hun gevoelens; verdrietig zijn mag, boos zijn mag, vrolijk zijn mag.
- Kinderen te leren om deel van een groep te zijn: delen, wachten, aanpassen, accepteren, respecteren, incasseren, leiderschap, kleinste of grootste/ jongste of oudste zijn.

B4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert.

Het activiteitenaanbod kan aansluiten op persoonlijke competenties van een kind door:

- Een gevarieerd aanbod van activiteiten met een evenwicht in gestructureerde activiteiten en vrij spel.
- Kansen bieden voor individuele leermomenten: een kind nieuwe materialen aanbieden, en kans geven tot persoonlijke ontwikkeling.
- Kansen voor zelfoverwinning, voor zelfstandigheid en zelfredzaamheid: kind overwint de angst voor een glijbaan, zelf de jas ophangen etc.
- Het werken in kleine groepjes waardoor je meer individuele aandacht kunt geven gericht op persoonlijke ontwikkeling.
- Uit te dagen, activiteiten aanbieden waardoor het kind 't gevoel krijgt, ik ben hier goed in.
- Activiteiten aan te bieden die bij ontwikkeling van het kind past.

Activiteiten die kans bieden voor het ontwikkelen van persoonlijke kwaliteiten zijn:

- Activiteiten die tegemoet komt aan de individuele behoeften binnen de mogelijkheden van de groep. Een kind mag toeschouwer zijn maar ook actief deelnemen.
- Aanbieden van structuur van een dagdeel geeft veiligheid aan een kind. Veiligheid maakt de stap nemen naar zelfontwikkeling makkelijker.
- Aanbieden van specifieke activiteiten die vaardigheden op specifieke gebieden versterken, bijvoorbeeld plakken.
- Aanbieden van seizoensgerichte /thema gerichte activiteiten, bijvoorbeeld thema-maand herfst.
- Het aanbieden van activiteiten variëren en afstemmen op de ontwikkelingskansen van een kind.
- Activiteiten die een kind kennis laat maken met de dagelijkse dingen, bijvoorbeeld boodschappen doen.

B5. Wij gaan met het spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de persoonlijke competenties van een kind stimuleert.

Spelmateriaal sluit aan bij het individuele kind doordat:

- Het de ontdekking van eigen persoonlijkheidskenmerken stimuleert zoals zelfvertrouwen, interesse, initiatief.
- Het emoties los maakt van plezier, verrassing, verwondering, on-/geduld, teleurstelling, verdriet etc.
- Past bij de leeftijd, ontwikkelingsfase en mogelijkheden van een kind.
- Het kansen biedt voor individuele leermomenten.
- Het ontwikkelingsgebieden van zelfstandigheid en zelfredzaamheid bevordert.
- Het veilig is en voldoet aan de wettelijke veiligheidseisen.

Spelmateriaal kan aanzetten tot spel en exploratie doordat:

- Het spannend, uitdagend en interessant is, maar ook vertrouwd en herhaling biedt.
- Het prikkelend is, bijvoorbeeld kleur en geluid.
- Het momenten van overleg en communicatie stimuleert, bijvoorbeeld samen een spelletje doen.
- Het eigenschappen heeft die leiden tot zowel individueel spel als samenspel.
- Het aanzet tot ontdekken, tot grenzen verkennen en overwinnen, exploratie.

Er zijn afspraken over het kiezen van spelmateriaal, het gebruik ervan en het opruimen. Daarnaast zijn er gedragsregels over individueel of gezamenlijk spel.

C. Gelegenheid tot ontwikkelen van sociale competentie

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:

- Actieve houding met kinderen;
- Interactie stimuleren;
- Samen plezier hebben;
- Bewust maken van de wereld.

C1. In de leid(st)er-kind interactie bieden wij de gelegenheid voor de sociale competenties van een kind.

De rol/positie van de pedagogisch medewerker tijdens de interactie tussen kinderen onderling is:

- Situatie-afhankelijk: sturend, ondersteunend, stimulerend, motiverend, corrigerend, dit geldt ook bij conflictsituaties.
- Je stimuleert het kind om in overleg te treden met zijn groepsgenootjes in concrete situaties of tijdens spelmomenten. Dit bevordert ook de weerbaarheid van een kind. Je stimuleert kinderen om samen te werken, samen dingen te delen en samen te ervaren, bijvoorbeeld een pedagogisch medewerker zegt tegen een kind: "Ga maar samen met de andere kinderen een hele hoge toren bouwen". Je leert kinderen om te gaan met vriendschap, kameraadschap en "vijandigheid" tussen kinderen.
- Je beschikt over het vermogen om je in te leven in het kind.

C2. Door de wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten dragen wij bij aan het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind.

De ruimte biedt kansen voor gezamenlijke en gevarieerde beleving door:

- Afwisseling tussen rustige plekken en actieplekken, bijvoorbeeld leeshoek en speelhal.
- Hoeken, plekken waar kinderen alleen of met meerdere kinderen kunnen spelen.
- Een ruimte of een plek die uitdaagt tot rennen, klimmen, verkleden etc.
- Er zijn materialen aanwezig waar kinderen kennis kunnen maken met elementen als nat-droog, zacht-hard, hoog-laag etc.

C3. In en met de groep dragen wij zorg voor het ontwikkelen van de sociale competenties van een kind.

De groep kun je als betekenisvolle leeromgeving benutten door:

- Een goede balans te zoeken tussen bekende/ vertrouwde en nieuwe groepsleden, bijvoorbeeld de "bekende kinderen" helpen de "nieuwe kinderen" om dingen te vinden.
- Kinderen leren om te gaan met elkaar en elkaars hoedanigheid, bijvoorbeeld de oudste, de kleinste, de rustige etc.
- Kinderen te leren om samen te spelen en samen te delen.
- Activiteiten te organiseren die recht doen aan specifieke (persoon) of gezamenlijke (leeftijd, cultuur) kwaliteiten en ervaringen, bijvoorbeeld koekjes bakken.
- Het kind te stimuleren om in overleg te treden met zijn groepsleden, bijvoorbeeld "vraag maar aan Laura, waar je dat speelgoed moet opruimen".
- Ruimte te bieden voor initiatieven van kinderen.
- Het verwoorden van betekenisvolle, emotionele gebeurtenissen in de groep of het gezin, bijvoorbeeld de geboorte van een broertje of zusje in een gezin.
- Kinderen leren om te gaan met conflictsituaties, bijvoorbeeld leren om sorry te zeggen, als ze een ander kind pijn doen.

C4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

In de groep worden allerlei activiteiten georganiseerd. Er is een duidelijke en vaste verdeling

tussen groepsmomenten en momenten die kinderen individueel invullen, rekening houdend met de nodige variatie en flexibiliteit.

De activiteiten zetten aan tot wisselende groepssamenstellingen, zo leren kinderen om te gaan met verschillende kinderen. Als je bijvoorbeeld gaat knutselen zet je een jonger kind naast een ouder kind, zodat het oudere kind het jongere kind kan helpen. Er is variatie in het aanbod van activiteiten bestemd voor grotere of kleinere groepjes.

Het activiteitenaanbod heeft een sociale inhoud. Deze bestaat uit:

- Het stimuleren tot samen spelen, praten, luisteren, helpen, werken etc.
- Het stimuleren om te delen met, wachten op, rekening te houden met anderen.
- Het ontwikkelen van een empathisch vermogen.
- Gelegenheid om kwaliteiten te tonen en te ervaren, b.v. 't eerste, snelste, laatste, beste, vooraan, achteraan etc.
- Aansluiten op de diversiteit van sociale, culturele, leeftijd- en sekse-gebonden aspecten in de groep, bijvoorbeeld dansen of een toren bouwen.
- Het omgaan met emoties in situaties van plezier, grapjes, frustratie, conflict, boosheid, verdriet, teleurstelling etc.
- Het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid/ normen en waarden, dit is vooral van toepassing bij de oudere kinderen.

C5. Wij gaan met spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

Spelmateriaal levert een bijdrage aan het sociaal ervaren en leren, doordat

- Spelmateriaal geschikt is voor individueel en samenspel.
- Spelmateriaal uitnodigt tot rollenspel, bijvoorbeeld verkleedkleden.
- Er uitdagend, grensverleggend en ontwikkelingsgericht materiaal wordt aangeboden. Een kind van 5 jaar bied je bijvoorbeeld een puzzel aan van 100 stukjes.
- Het materiaal dat wordt aangeboden moet leiden tot het gezamenlijk ervaren van plezier, succes, teleurstelling, verliezen, winnen, bijvoorbeeld een lotto spelletje.

D. Eigen maken van normen, waarden en 'cultuur'

Om aan dit doel te kunnen werken moet een pedagogisch medewerker beschikken over de volgende vaardigheden:

- Benoemen en waarderen van verschillen;
- Vragen altijd beantwoorden;
- Omgangsvormen leren;
- Uitleg geven over de wereld die kinderen ontdekken;
- Respect en waardering tonen.

D1. In de leid(st)er-kind interactie bieden wij gelegenheid voor het socialisatieproces van een kind.

Algemene omgangsvormen die er in de groep gelden zijn:

- elkaar met de naam aanspreken; op je beurt wachten; niet door elkaar heen praten; elkaar aankijken en elkaar uit laten praten.

Beschrijving van omgangsvormen in specifieke situaties zoals:

- wat mag en moet tijdens maaltijden; op elkaar wachten; niet spelen met eten, korstjes opeten; bord leeg eten; eerst een boterham met vlees of kaas en daarna met zoet.
- spelmoment; regels en afspraken tijdens het spelen; samen opruimen.
- kind leren omgaan met hygiëne, handjes wassen als je naar de toilet bent geweest; privacy van kind respecteren.
- bij ruzie: tonen van wederzijds respect en elkaar geen pijn doen. Het weer goed maken, een kind sorry laten zeggen.

- inzicht van eigen persoonlijke normen en waarden en inzicht hebben in de verhouding en het samenspel.

Als een kind zich niet houdt aan de gemaakte afspraken is het belangrijk om aan een kind duidelijk uit te leggen waarom een bepaalde afspraak geldt. Je legt uit wat de gevolgen kunnen zijn als men zich niet aan de afspraak houdt. Vervolgens biedt je ruimte om het gecorrigeerde toe te passen. Bij herhaling van gedrag terug verwijst je terug naar de afspraak. Wanneer het kind zich niet aan de afspraak houdt, dan het kind uit de situatie halen en nalaten denken over de afspraak.

Als pedagogisch medewerker kun je er voor zorgen dat er respect en waardering is voor verschillen door:

- Aandacht te hebben voor de omgangsvormen die horen bij specifieke religie of cultuur, dit moet in balans blijven met de waarden en normen van de organisatie.
- Aandacht te besteden aan rituelen, feesten, gedenkdagen die horen bij een religie of cultuur, bijvoorbeeld kerstmis of suikerfeest.
- Kinderen bewust maken van de overeenkomsten en verschillen tussen de verschillende culturen en hen daarmee leren omgaan.
- Gesprekjes te voeren met kinderen, waardoor je open staat voor elkaar en elkaar kunt begrijpen.

Eisen die gesteld worden aan de communicatie tussen pedagogisch medewerker en kind zijn:

- Samen met kinderen praten, afwisselen van beurt geven en nemen, bijvoorbeeld "nu mag Bas een lied uitkiezen om te zingen".
- Oriëntatie op elkaar, oogcontact maken, elkaar laten uitpraten.
- Woordkeuze, korte en duidelijke zinnen.
- Taalkeuze: denk aan Nederlands en dialect.
- Non-verbale communicatie.

D2. De wijze waarop wij de binnen- en buitenruimte aanbieden en inzetten draagt bij aan het socialisatieproces van een kind.

In alle ruimtes gelden er heldere en eenvoudige afspraken over wat kan en mag in de ruimtes. In de groep mag er bijvoorbeeld niet gerend worden.

Een ruimte is leefbaar en aangenaam voor iedereen door:

- Afspraken te maken over gezamenlijke verantwoordelijkheid voor inrichten/aankleden, opruimen, schoonmaken etc.
- Afspraken te maken over onderlinge omgangsvormen zoals geluid en gedrag.
- Gelegenheid te bieden om op het voorgaande feedback te geven.

D3. In en met de groep dragen wij zorg voor het socialisatieproces van een kind.

Je kunt de groep benutten voor het overdragen van normen en waarden door:

- Het bewaken van afspraken en omgangsvormen.
- Het verwoorden van wat er gebeurt tijdens sociale interacties: samen iets leuks, spannends, ontroerends meemaken.
- Het voeren en openstaan voor gesprekjes.
- Organiseren van gezamenlijke ervaringen in en buiten de opvangomgeving.
- Een afweging te maken tussen gezamenlijkheid en ieders eigenheid (individueel belang).
- Het maken van afspraken over het omgaan met verstorend gedrag, uitgaande van kansen van een kind en niet zijn/haar beperking.

Je kunt kinderen individuele ervaringen laten delen met de groep door, bijvoorbeeld een kind te laten vertellen over wat het heeft meegemaakt. Andere mogelijkheden zijn foto's,

vieringen, toneel etc. Daarnaast maak je afspraken met de kinderen over een respectvolle omgang. Je leert kinderen om elkaar te begrijpen.

D4. Bij het organiseren en aanbieden van activiteiten kiezen wij voor een aanpak die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

Als pedagogisch medewerker kun je waarden en normen dicht bij kinderen brengen door woorden te geven aan wat kinderen zien, meemaken, voelen en daar ook betekenis aan geven, bijvoorbeeld "ik ben nu even Pietje aan het helpen, jij moet nu even op je beurt wacht". Je maakt afspraken met de kinderen, dat iedereen tijdens activiteiten rekening houdt met elkaar, dat ze leren om samen te delen en om elkaar te helpen. Je sluit aan bij de gebeurtenissen in het gezin en de omgeving.

Gedurende een dag is er aandacht voor persoonlijke en/of culturele rituelen. Daarnaast wordt er in de 'jaar-activiteitenkalender' aandacht gegeven aan culturele en religieuze vieringen en rituelen, bijvoorbeeld kerstviering.

Je kunt een natuurlijke verbinding maken tussen de Nederlandse cultuur en andere culturen door op bezoek te gaan of op bezoek vragen van 'voorbeeldfiguren', zoals een Chinese kok of een Turkse bakker. Je kunt ook naar plaatsen gaan waar "iets" gebeurt zoals consultatiebureau, politiebureau, museum, bibliotheek etc.

D5. Wij gaan met spelmateriaal om op een wijze die de ontwikkeling van de sociale competenties van een kind stimuleert.

Er is spelmateriaal dat wegwijs maakt in het alledaagse leven, zoals keukenattributen om te "koken", verkleedkleden om rollen te oefenen etc. Daarnaast is er materiaal dat diversiteit weergeeft, bijvoorbeeld een pop met een andere huidskleur, spullen uit wereldwinkel, boeken over andere culturen etc.

**Stichting
Hoera kindercentra**

Tel. (077) 358 97 97
info@hoerakindercentra.nl
www.hoerakindercentra.nl